

“İştirak-i a'mâl-i uhrevî” üzerine

Abdunnur bey: “Risâle-i Nûr’un mesleğinde iştirâk-i amâl-i uhrevî düsturu var. Bu düsturu biraz açar mısınız?”

Dünya işlerini düzenli ve verimli yürütmek için ortaklıklar kurulur. Ahiret işlerini yürütmek için de pekâlâ ortaklık kurulabilir ve bir çok badire, bir çok zorluk, bir çok sıkıntı el birliği ile, omuz omuza vermek suretiyle aşılabılır. Üstelik ahiret işlerinde sevap ve ücret verme makamı doğrudan Cenab-ı Allah olduğundan, Onun Samedâniyetinin, istiğnasının, zenginliğinin, ikramının, rahmetinin ve cömertliğinin bir gereği olarak; ortakların tamamının sevabı, ortaklardan her birisine eksiksiz gider; sevaplar ortak sayısına bölünmez, bilakis ortak sayısı kadar katlanır ve yekûn sevap tamamına ödenir. Buna Üstad Bedüzzaman Hazretleri, bir mum etrafında birer boy aynasıyla duran insanların aldığı eksiksiz ve tam ışık misâli ile açıklık getirir. Işık nur olduğundan bölünme ve parçalanma olmaz ve her birisinin aynası tam bir mum ışığına sahip olur. Allah’ın feyzi, rızası, rahmeti, sevabı ve bereketi de ışık gibidir. Bütün ortaklara eksiksiz gider. Omuz vuranların hepsini eşit olarak ihyâ eder.¹ Fakat herkesin, aynasının rengi, parlaklığı, kırıklığı, netliği veya körlüğü gibi özelliklerine göre derece derece ışık alacağı malumdur. Yani ışık hepsini birden eşit olarak kucaklar; ama her ayna kendisine gelen ışığı kendi kabiliyetine göre alır. Eğer sırrı bozulmuşsa ışığı içinde pek fazla tutamaz; gelen ışık geçer gider.²

Üstad Hazretlerinin kaydettiği, “derecesine göre hissedâr olur” hakikatini bu misal ışığında değerlendirmemiz mümkündür. Risâle-i Nur hizmeti zaten uhrevî amellerde kurulan bir manevi ortaklık esasına dayanır. Bu hizmette şahs-ı mânevî esastır. Ene yoktur. Enaniyet yoktur. Şahsî makam ve mevki yoktur. Benlik ve bencillik yoktur. Biz şuuru vardır. Enelerin içinde eridiği ortak bir havuz vardır. Herkes bu havuzda kendi kimliğini eritir. Herkes kişi olarak yok olur, ortak bir şuur olarak ortaya çıkar.

İştirak-i âmâl-i uhrevî düsturuna göre:

1-Hiç kimse kendisi adına hareket etmez; herkes “biz” şuuru adına hareket eder. Böylece enâniyetin tehlikelerinden ve hatalardan uzak kalır. Çünkü kendisi yoktur ve her adımını “biz” içindeki istişare ile atar. İstişare eden yanılmaz, hatalardan korunur.

2-Biz havuzu büyük bir güç birliği sağlar. Böylece az, çok olur. İki kişi on bir

kuvvetinde olur. On altı birleşik kardeşin kuvveti dört binden geçer.³ Bu güç birliği ile, havuzdakiler, büyük hizmetlere imza atabilecek bir kudrete sahip olurlar; fakat yıkıcı gurur ve riyâyâ da meydan vermezler. Çünkü gurur ve riyâ “biz havuzuna” giremez.

3-Havuzda enaniyet ve benlik olmadığından herkes yekdiğerinin hatasını ve kusurunu affeder; ancak kendi kusurunu affetmez ve kendini ıslah ile meşgul olur. İnsanın kendi kusurlarıyla meşgul olması, ben davasına atılan en büyük darbedir. Bu hayırlı darbe, biz şuuru açısından kazanımdır. Çünkü herkesin kendi kusurlarıyla meşgul olması ve kardeşini kusurlarından dolayı itham etmemesi kardeşler arasında barışın, birlik ve kaynaşmanın yaşanmasına zemin teşkil eder. Havuzda bulunan kardeşlerde fani olmak sırrı (fenâ fi'l-ihvân, yani tefânî sırrı) böylece hayata geçmiş olur.

4-Biz şuuru ile hareket edenler arasında tembellik, atalet, ümitsizlik, kötümserlik, bedbinlik, yıkılmışlık, mağlûbiyet hissi bulunmaz. Biz şuuru ile hareket eden daima zaferdedir, daima üstündür, daima ümit içindedir, daima ileri atılır, daima iyi olan şeyleri ve başarıları konuşur. Kötü örnekler üzerinde durmaz.

5-Havuz şuuru, şahıslara nispetle Allah'ın rızasına daha yakındır. Çünkü bizim birlikte hareket etmemizi isteyen Cenâb-ı Hak'tır. “Toptan Allah'ın ipine sımsıkı sarılın, ayrılmayın”⁴ âyeti uhrevî hizmetlerde birlikte adım atmayı emreder.

6-Allah'ın rızasını biz şuuru ile kazanmak, tek başına kazanmaktan daha kolaydır. Nitekim Peygamber Efendimiz (asm) Allah'ın rahmet ve rızasının, feyiz ve bereketinin “biz şuuruna ermiş cemaat” üzerine indiğini bildirmiştir.⁵ “Allah'ın eli cemaat üzerindedir”⁶ hadisinin sırrı bu olduğu gibi, cemaatle kılınan namazda yirmi beş derece fazla sevap müjdelenmesinin sırrı ve hikmeti de budur.⁷

7-Biz şuuru ile hareket edenler halkın beğenisini değil, Allah'ın rızâsını esas alırlar. Allah dilerse zaten halkın beğenisi mümkün olabilecektir; fakat bunu istemek gizli şirk hükmündedir. Üstad Saîd Nursî'ye göre, esâsen, halkın teveccühünün işe yaradığını söylemek mümkün de değildir. Bir işi için sultana müracaat eden adam, sultanı râzı etmişse, işi görülür. Râzı etmemiş ise, halkın iltimasıyla çok zahmet çeker. Bununla berâber yine sultanın izni gerekir. İzni de rızâsına bağlıdır.⁸

8-Üstad Saîd Nursî'ye göre, ihlâsı elde etmek için biricik niyet, Allah rızasını kazanmak olmalıdır. Eğer Allah razı olursa bütün dünya küsse ehemmiyeti yoktur. Eğer O kabul etse, bütün halk reddetse tesiri yoktur. O razı olduktan ve kabul ettikten sonra, isterse ve hikmeti iktizâ ederse; kul istemek talebinde olmadığı halde,

halklara da kabul ettirir. Onları da razı eder. Onun için, doğrudan doğruya, yalnız Cenâb-ı Hak'ın rızası esas maksat yapılmalıdır. Bu da en kâmil manada biz şuuruyla başarılır.⁹

9-Biz havuzundaki herkesin, havuzda bulunanların toplam hizmetinden hissedar olmasında sözü edilen “derece”den maksat; bu havuzda “erime derecesi” olmalıdır. Fert, kendisini ne kadar havuza mal etti ise, benliğini ne kadar yok bildi ise, kendi ruhunu ne kadar havuz ile bütünleştirdi ise; o derece havuzun büyük sevaplarından hissedar olur, o nispette şahsî hatalardan da kurtulur.

Cenâb-ı Hak cümlemizi tam ihlâs ve istikamette muvaffak kılsın. Amin.

Dipnotlar:

1- Şuâlar, s. 589

2- Lem'alar, s. 118

3- Lem'alar, s. 165

4- Âl-i İmrân Sûresi, 3/103

5- Câmiü's-Sağîr, 3/3040

6- a.g.e., 2/2338, 3/3891

7- a.g.e., 3/2821; Riyâzu's-Sâlihîn, 10,1061,1062, 1067

8- Mesnevî-i Nûriye, s. 156

9- Lem'alar, s. 164